

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Kysely kunnille Harrastamisen Suomen mallin toteutuksesta ja jatkuvuudesta

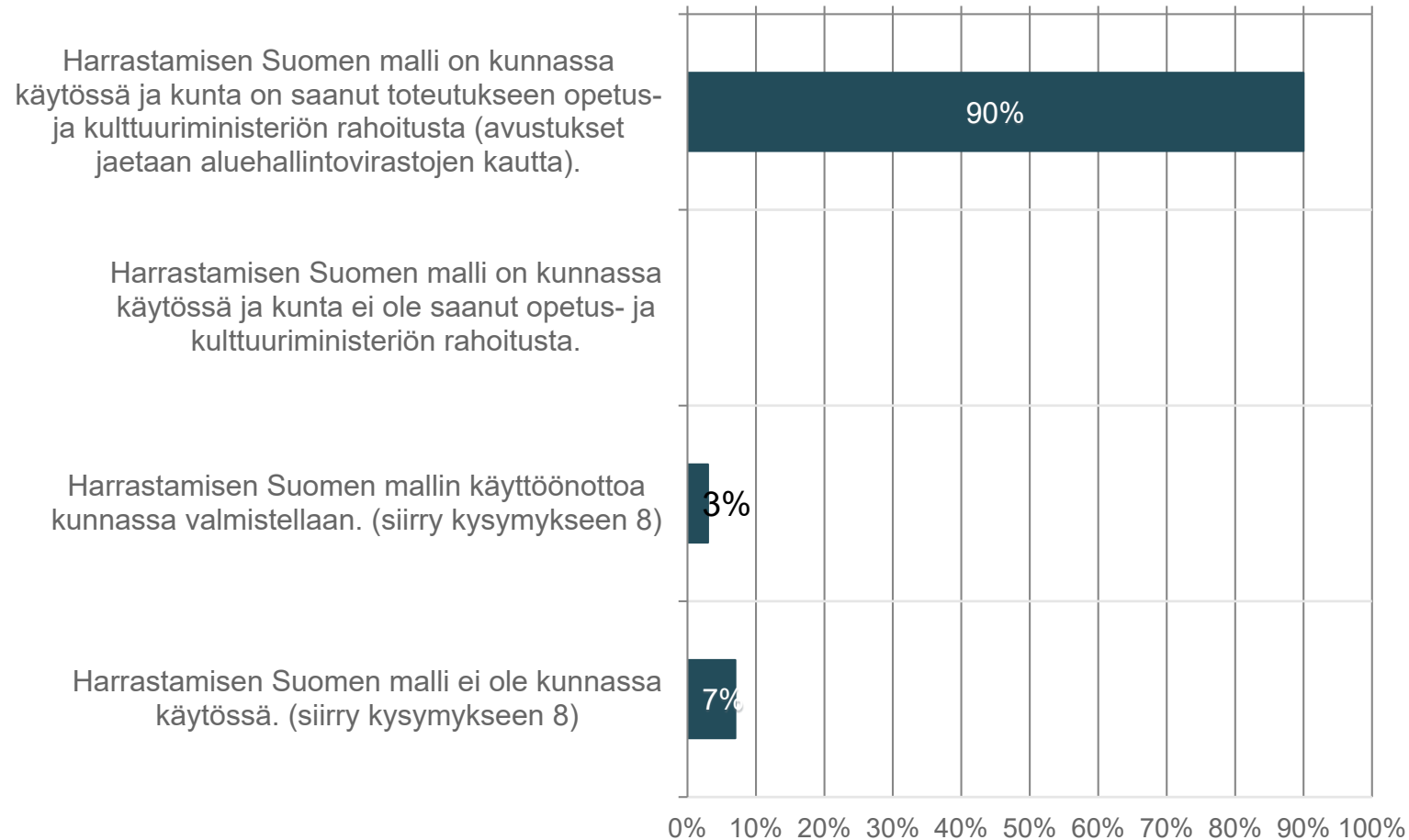
15.11.2021

Iina Berden, Kia Korolainen
opetus- ja kulttuuriministeriö

Kuntakysely Harrastamisen Suomen mallin toteutuksesta ja jatkuvuudesta

- Harrastamisen Suomen mallin toimintaa kartoittava kuntakysely oli avoinna 29.9.–14.10.2021
- Miten Suomen mallin toteutus sujuu kunnassanne ja mitä näkemyksiä kunnallanne on mallin kehittämiseksi ja jatkuvuuden varmistamiseksi
- Vastauksia 136:sta kunnasta (kysely avattu 252:ssa kunnassa, vastaamisen aloitti 184)
- Kyselyhetkellä Harrastamisen Suomen malli käytössä 235:ssä kunnassa

Osallistuminen Harrastamisen Suomen mallin toteutukseen

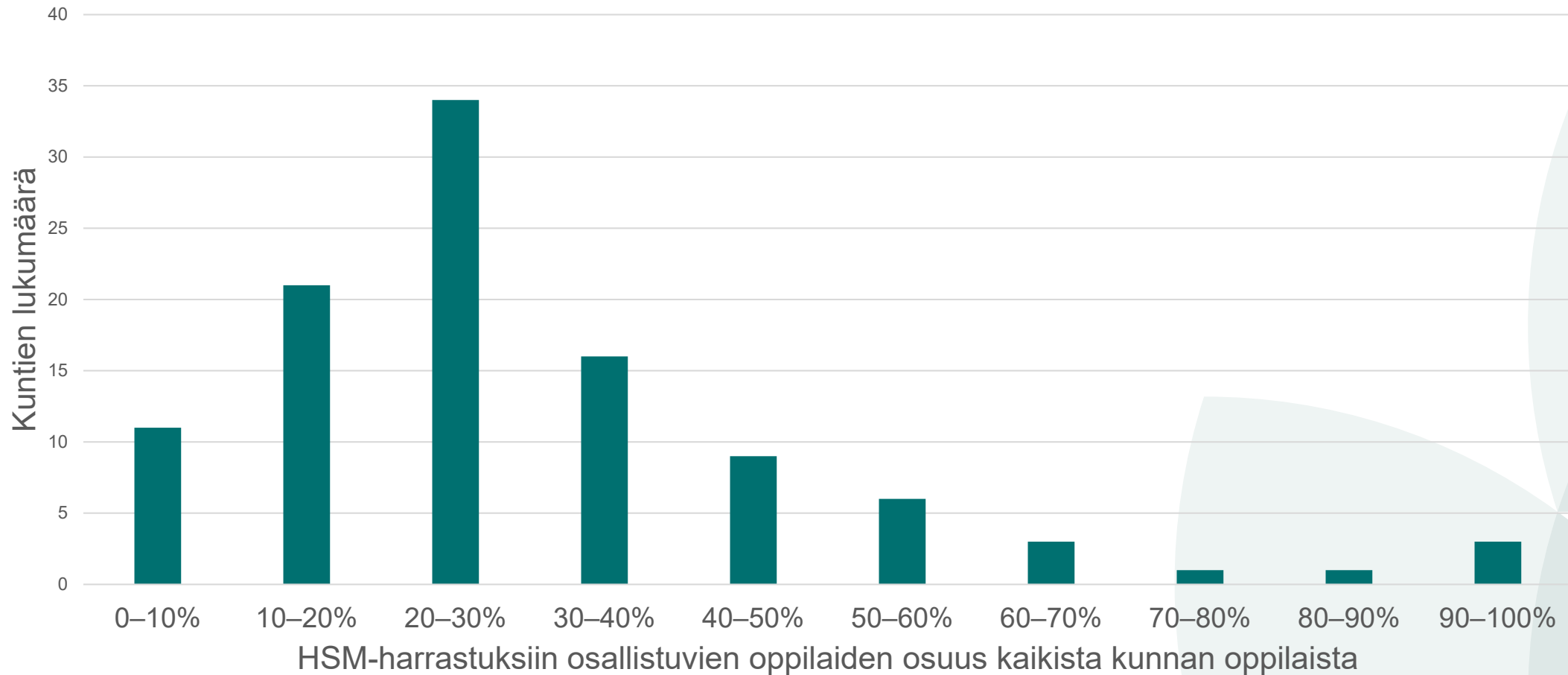

- Vastaukset 136:sta kunnasta
- Harrastamisen Suomen malli on käytössä 89,7 %:ssa (122) kunnista
- 2,9 %:ssa (4) kunnista mallin käyttöönottoa valmistellaan

Harrastamisen Suomen mallin toteutus

- 122:ssa kunnassa Harrastamisen Suomen mallissa on mukana yhteensä noin 1129 koulua. Eniten kouluja on mukana Helsingissä (102) Espoossa (89) ja Jyväskylässä (36).
- 111:ssä vastanneessa kunnassa Suomen mallin harrastuksiin osallistuu yhteensä noin 50 256 lasta ja nuorta.
- Eniten osallistujia: Tampere (6000 lasta ja nuorta, 30 % kaikista kunnan lapsista ja nuorista), Helsinki (3965, 9 %), Lappeenranta (2025, 30 %), Lahti (2000, 20 %)

Suomen mallin harrastuksiin osallistuminen eri kunnissa

- Tyypillisimmin 20–30 % kunnan oppilaista osallistuu harrastuksiin
- Kunnat, joissa kaikki (100 %) peruskouluikäiset lapset ja nuoret osallistuvat Harrastamisen Suomen mallin harrastuksiin: Laihia (1054 lasta ja nuorta), Taipalsaari (500), Soini (252)

Suomen mallin harrastuksiin osallistuminen: Väkiluvultaan kymmenen suurimman kunnan tilanne

kunta	osallistujamäärä	osuus kaikista kunnan lapsista ja nuorista
Helsinki	3965	9 %
Espoo	tavoite n. 3000	9 %
Tampere	6000	30 %
Vantaa	-	-
Oulu	-	-
Turku	pilotissa 5420	pilotissa 36,5 %
Jyväskylä	-	n. 10-18 %
Lahti	n. 2000	n. 20 %
Kuopio	n. 600–700	5–7 %
Pori	n. 500	7 %

- 116:ssa kunnassa harrastustenjärjestäjiä on mukana yhteensä noin 1262 toimijaa.
 - Eniten: Tampere (102 harrastustenjärjestäjää), Helsinki (68), Espoo (39)
- 114:ssa kunnassa ohjaajia on mukana yhteensä noin 2738.
 - Eniten: Helsinki (300), Tampere (250), Lempäälä (69), Vaasa (67)
- 123:sta vastanneesta kunnasta 108:ssa (87,8 %) on käytössä Harrastamisen Suomen mallin koordinaattori. 15:ssä kunnassa (12,2 %) koordinaattoria ei ole.

Yhteistyö harrastustenjärjestäjien kanssa

- 124:stä vastanneesta kunnasta 63,7 %:lla (79 kuntaa) ongelmia löytää harrastuksiin ohjaajia
- 50,8 % (63): ohjaajia ole löytynyt kaikkiin lasten ja nuorten toivomiin harrastuksiin. 56 kunnan vastausten perusteella:
 - parkour (29 kuntaa)
 - pelisuunnittelu ja koodaaminen (8)
 - mopokerho (7)
 - kamppailulajit (6)
 - metsästys (5)
 - valokuvaus (5)
 - tanssi (5)
 - elokuva- ja animaatiokerho (4)

- 61,3 %:ssa (76): kaikki harrastusten ohjaajat ovat lähialueilta
- 39,5 %:ssa (49): ohjaajia on saatu myös lähialueita kauempaa
- 36,3 %:ssa (45): harrastustenjärjestäjissä on mukana myös valtakunnallisia toimijoita
- 40,3 %:ssa (50): kunta ja harrastustenjärjestäjät ovat muodostaneet yhteistyöverkoston

Kunnan on helppo löytää lasten ja nuorten toiveiden mukaisiin harrastuksiin ohjaajia.

35%

Meillä on haasteita löytää harrastusten ohjaajia.

64%

Kaikkiin lasten ja nuorten toiveharrastuksiin emme ole löytäneet ammattitaitoista ohjaajaa. Nämä harrastukset ovat:

51%

Ohjaajat ovat kaikki lähialueelta.

61%

Ohjaajia on saatu myös lähialueita kauempaa.

40%

Harrastustenjärjestäjissä on myös valtakunnallisia toimijoita.

36%

Kunta ja harrastustenjärjestäjät ovat muodostaneet yhteistyöverkoston.

40%

Ohjaajien palkkiot vaihtelevat heidän ammattitaitonsa ja koulutuksensa mukaisesti.

59%

Ohjaajille maksamme kaikille saman ohjauspalkkion, joka on:

33%

0% 10% 20% 30% 40% 50% 60% 70%

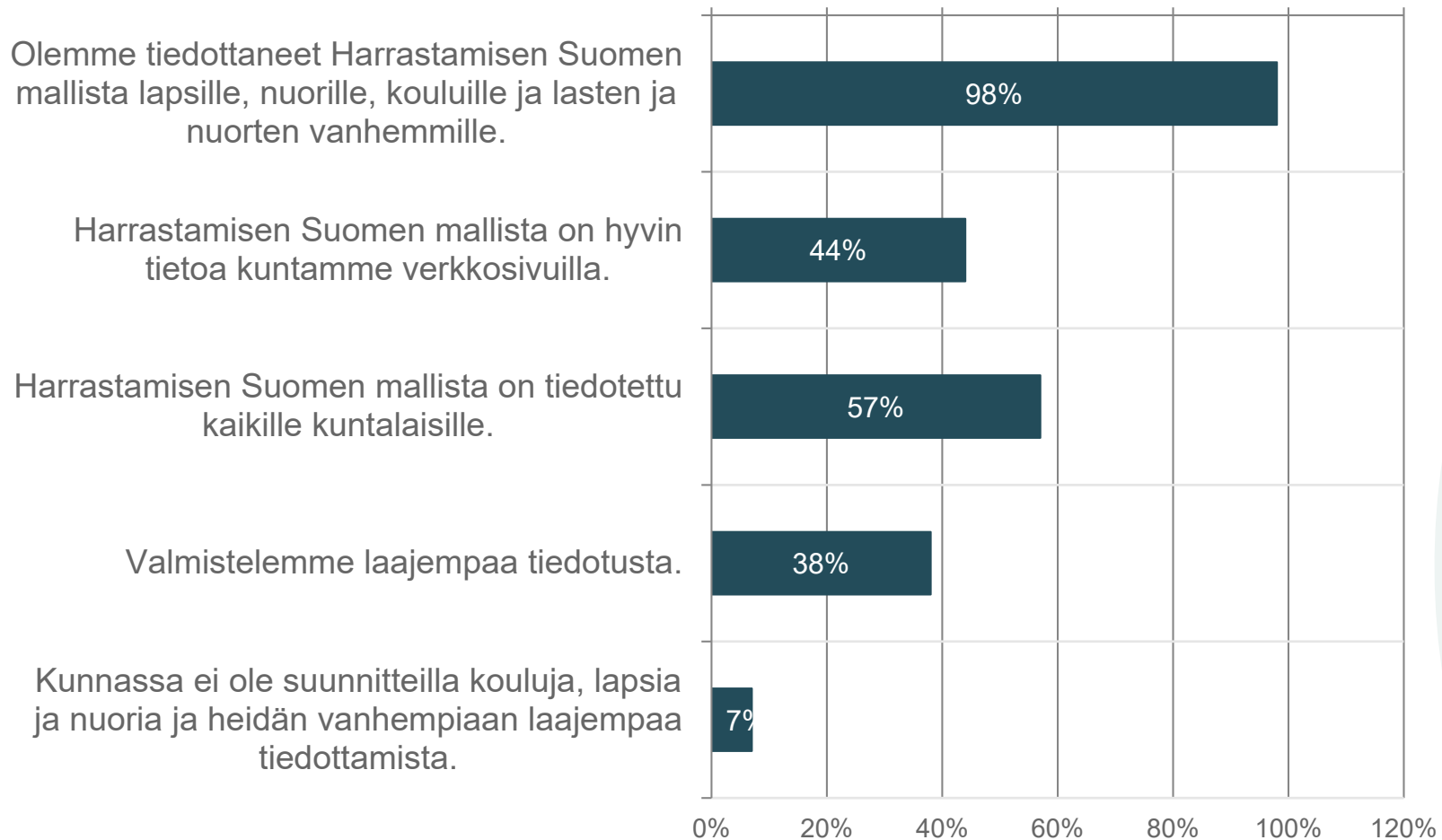
Ohjaajien palkkio

- 58,9 % (73): ohjaajien palkka vaihtelee ammattitaidon ja koulutuksen mukaan
- 33,1 % (41): ohjaajille maksetaan kaikille sama ohjauspalkkio
 - Vaihtelee 15–90 euron välillä, tyypillisesti noin 30–40 euroa
 - Pienin ohjaajille maksettava palkka, 25 euroa, käytössä viidessä kunnassa: Keminmaa, Sastamala (koulussa työsopimuksella työskenteleville ohjaajille), Muonio, Kokkola (koulunkäynninohjaajille), Alajärvi
 - Suurin, 90 euron palkkio maksetaan Närpiössä koulun henkilökunnan ulkopuolisille harrastustenjärjestäjille.

Huomioita kunnan ja harrastustenjärjestäjien yhteistyöstä

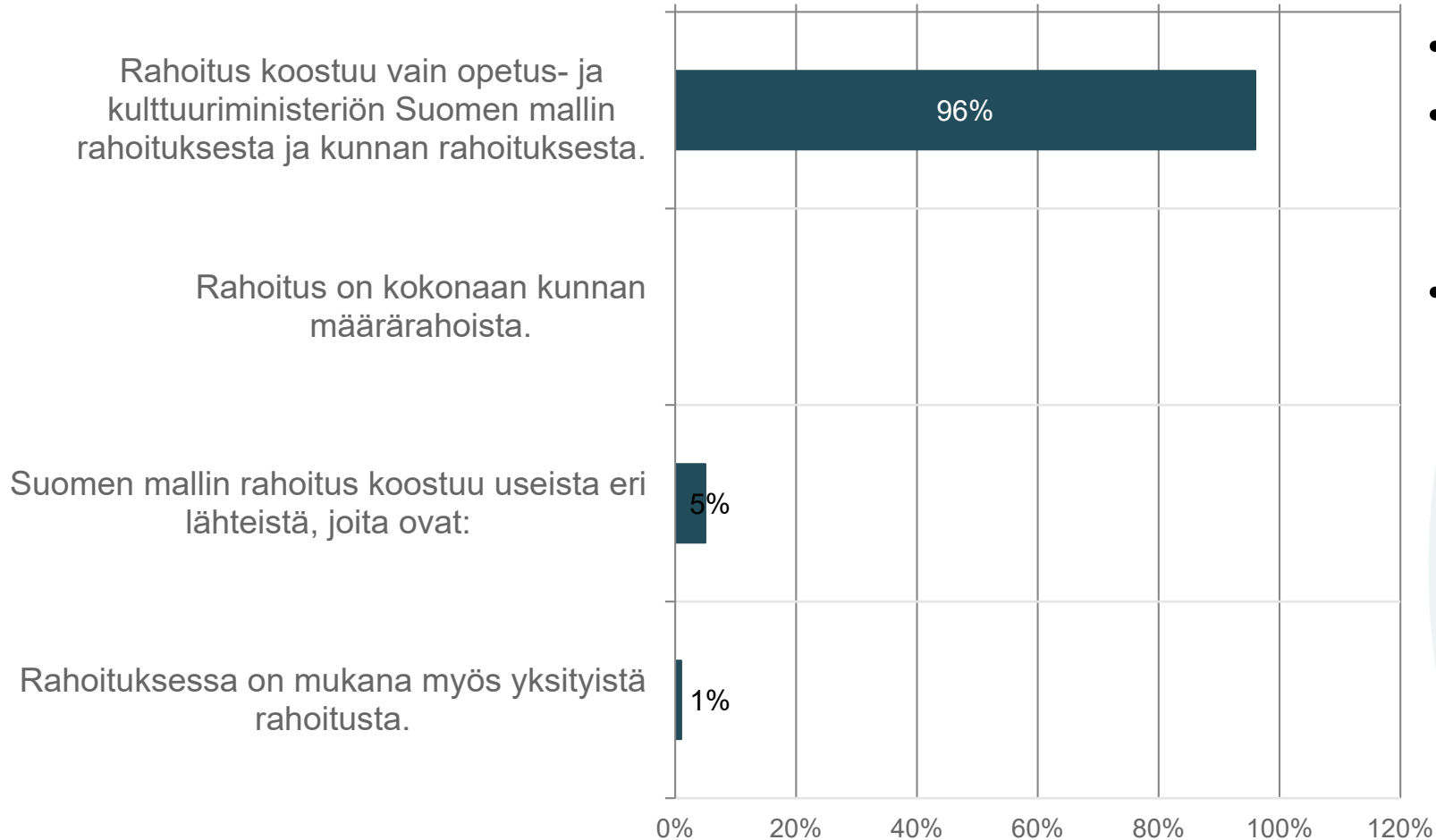
- Avoimia vastauksia 81:stä kunnasta
- Harrastustoimijoiden puuttuminen tai vähäinen määrä hankaloittavat ohjaajien saamista etenkin pienissä kunnissa.
- Kunnilla on haasteita harrastustenjärjestäjille maksettavien korvausten määrittelyssä, ja rahoitus nähdään liian pienenä palkkaukseen.
- Ruotsinkielisten ohjaajien löytämisen haastavuus: Helsinki, Kauniainen, Vaasa
- Myönteisinä asioina jotkin kunnat kertovat toimivista yhteistyöverkostoista ja mallin tulevaisuuteen liittyvistä odotuksista.

Harrastamisen Suomen mallista tiedottaminen

- Vastaukset 124:stä kunnasta
- 57,3 % (71): tiedotus kattaa kaikki kuntalaiset
- 44,4 % (55): Suomen mallista löytyy hyvin tietoa kunnan verkkosivuilta
- 37,9 % (47): laajempaa tiedotusta valmistellaan

Harrastamisen Suomen mallin rahoitus

- Vastaukset 123:sta kunnasta
- Yksityistä rahoitusta mukana vain yhdessä kunnassa (0,8 %), Mänttä-Vilppulassa
- Kolmessa kunnassa (Kauniainen, Rusko, Vihti) mallin toimintaan käytetään myös kerhotoiminnan rahoitusta
 - Avointen vastausten perusteella voidaan olettaa, että joissain muissakin kunnissa toimitaan näin

Harrastamisen Suomen mallin vakiinnuttaminen ja jatkuminen

Harrastamisen Suomen mallin vakiinnuttaminen ja jatkuminen edellyttäisi mielestämme...

vain rahoitusta. Hyvät mallit jäävät pysyviksi, kun rahoitus on turvattu.

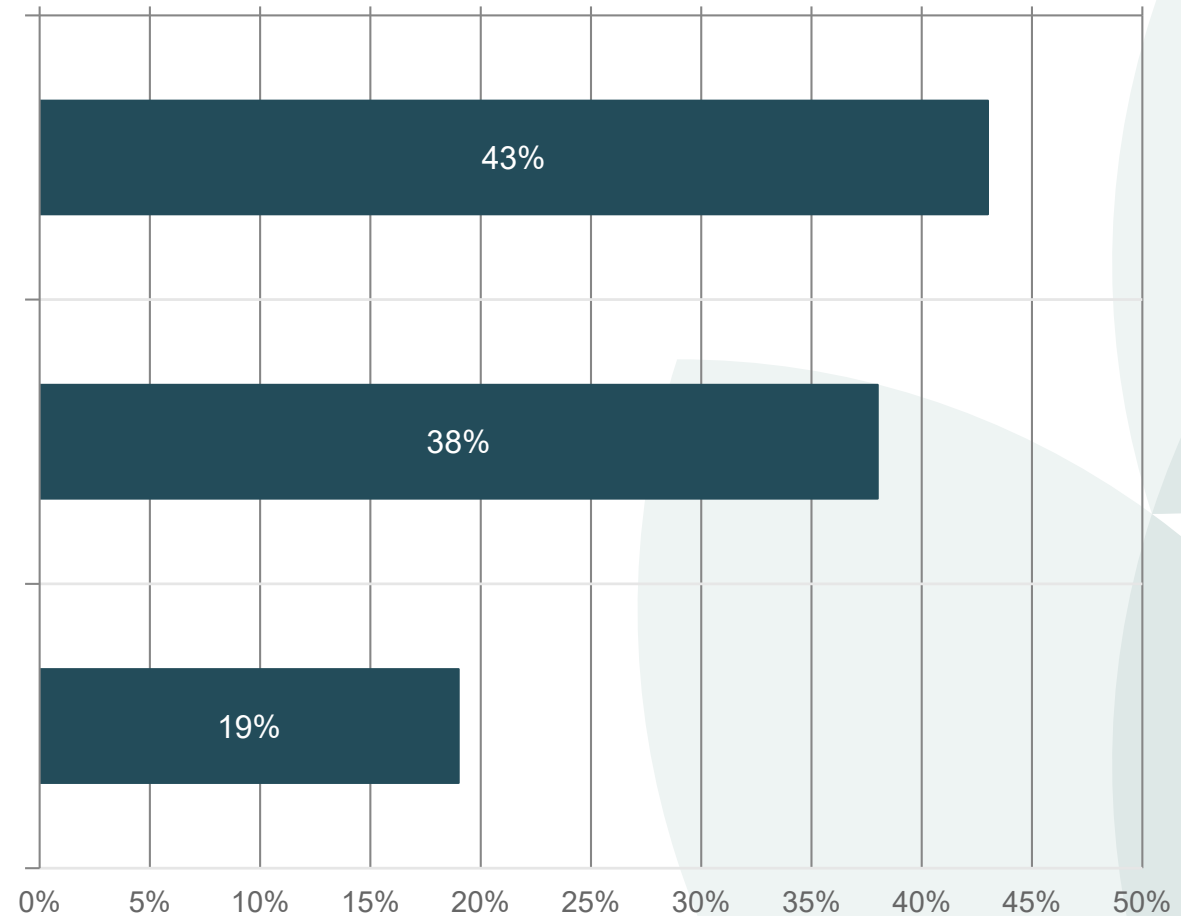
43%

lakiperustaa ja rahoitusta.

38%

muuta:

19%

Muita edellytyksiä:

- suurempia ohjaajaresursseja
- enemmän harrastustoimijoita
- oppilaskuljetusten ja kuljetusmahdollisuuksien huomioiminen mallin rahoituksessa
- selkeä ohjeistus ja koordinointi
- yhteiset periaatteet ohjaajien palkkioille
- toimivia verkostoja kuntien ja harrastustoimijoiden välillä

Kuntien huomiot ja parannusehdotukset (avovastaus)

- Tarve huomioida suuret kuljetuskustannukset rahoituksessa etenkin pienissä ja harvemmin asutuissa, mutta myös keskisuurissa kunnissa **(40 kuntaa 112:sta)**
- Epäselvää kerhotoiminnan ja Suomen mallin yhteyksissä
 - Rahoituksen yhdistäminen
- Mallin mukautuminen kuntien erilaisiin olosuhteisiin
 - Rahallinen tukikaan ei välttämättä takaa kuljetusoppilaiden pääsyä harrastusten pariin, jos kuljetuksia ei palveluntarjoajien puolesta ole saatavilla tiettyinä ajankohtina.
- Avustushaun aikaistaminen
- Hyviä käytänteitä ehtinyt jo muodostua!

Kiitos!

iina.berden@gov.fi

kia.korolainen@gov.fi